

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla dr. Kovács István ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** alatti lakos felperesnek - Igazságügyi Minisztérium Jogi Képviselési Főosztály, (ügyintéző: ... jogtanácsos) által képviselt Magyar Állam alperes ellen kártalanítás megfizetése iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2007. április 16. napján kelt 2.P.20.365/2006/37. sorszámú végzésével kijavított, 2007. március 13. napján kelt 2.P.20.365/2006/34. sorszámú ítélete ellen a felperes 39. sorszám alatt benyújtott fellebbezése és az alperes Pf.II.20.229/2007/4. sorszámú csatlakozó fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezését **részben megváltoztatja** és az alperes marasztalását 7.265.171.- (Hétmillió-kettőszázhatvanötezer-egyszázhetvenegy) Ft-ra, a perköltség összegét 400.000.- (Négyszázezer) Ft-ra felemeli, -

a felperes által fizetendő elsőfokú eljárási illetéket pedig 135.500.- (Egyszázharmincötezer-öttszáz) Ft-ra leszállítja.

Egyekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 100.000.- (Egyszázezer) Ft fellebbezési eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak az adóhivatal felhívására 113.300.- (Egyszáztharminháromezer-háromszáz) Ft fellebbezési eljárási illetéket. Az ezt meghaladó fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS :

Az életvitelszerűen Svájcban élő szerbia-montenegrói állampolgárságú felperes 2005. április 2. napján a hajnali órákban a röszkei határátkelőhelyen jelentkezett belépésre az édesapja tulajdonát képező ... forgalmi rendszámú személygépkocsival. Az útlelvizsgálatot követően tartott szigorított vámvizsgálat során a gépjármű pótkerekében a pénzügyőrök kábítószerrel találta. A felperessel szemben büntetőeljárás indult jelentős mennyiségű kábítószerrel való visszaélés büntette miatt. Őrizetbe vették és a Szegedi Városi Bíróság, valamint a Csongrád Megyei Bíróság 2005. április 4. napjától elrendelte az előzetes letartóztatását. A Szegedi Városi Ügyészség 2005. november 25. napján kelt határozatával a felperes letartóztatását, illetőleg a nyomozást megszüntette, mert a rendelkezésre álló adatok szerint a bűncselekmény elkövetése nem volt megállapítható.

A felperes keresetében 9.623.607.-Ft vagyoni és nem vagyoni kártalanítás megfizetésére kérte kötelezni az alperest letartóztatásának idejére. Munkabéreként 5.553.728.-Ft-ban, költségátalányként 389.280.-Ft-ban, a 13. havi fizetés és prémium alapján 480.599.-Ft-ban jelölte meg igényét azzal, hogy a svájci **/cég neve 1/-**vel kötött munkaszerződése alapján ilyen jövedelemben részesülhetett volna ha nem tartóztatják le. Nem vagyoni kárként 3.200.000.-Ft kárpótlásra irányuló kérelmét azzal indokolta, hogy az elrendelt szabadságelvonás indokolatlan volt, súlyos bűncselekmény elkövetésével gyanúsították, amely hátrányosan érintette személyiségét. A magyar nyelvet nem beszéli, nehezen tudott kapcsolatot teremteni hozzátartozóival és pszichiátriai kezelésre is szorult. Barátnője a letartóztatása alatt a közös jövőjük bizonytalansága miatt terhességét megszakította.

Az alperes a kereset jogalapját nem vitatta. A vagyoni kártalanításra vonatkozóan csatolt okiratok valódiságát - a keresetvesztésre vonatkozóan - kétsége vonta, mert azok - álláspontja szerint - nem felelnek meg a külföldön kiállított magánokiratokra alkalmazandó Pp. 198. § b/ pontjában foglaltaknak, a kiállítás helye szerinti illetékes magyar külképviseleti hatóság hitelesítésének hiánya miatt. Utalt arra, hogy költségátalányra a felperes egyébként sem tarthat igényt, mert azt a munkáltató a munkavégzéssel felmerült tényleges költségek fedezésére fizeti és nem képezi a jövedelem részét. A 13. havi munkabér és prémium kifizetésére a cég nem vállalt kötelezettséget, az bármikor megszüntethető volt. A nem vagyoni kárigény rendezésére 900.000.-Ft erejéig elismerte a keresetet.

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletében 6.170.214.-Ft kártalanítás és 336.000.-Ft perköltség megfizetésére kötelezte az alperest, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az ítélet indokolásában megállapította, hogy a kártalanításnak a Be. 580. § (1) bekezdés l/b. pontja szerinti feltételei megvalósultak, mert a rendelkezésre álló adatok alapján a felperes a bűncselekményt nem követte el, a kártalanítást kizáró ok pedig nem áll fenn.

A bíróság az érvényesített vagyoni kárigényre elfogadta Zürich Kanton cégbíróságának internetes cégkivonatát a **/cég neve 1/** cégről, amely szerint a cégjegyzésre jogosult **/személy neve 1/**. A Pp. 196-199. §-ai alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes által csatolt hitelesítési záradékkal ellátott okiratok megfelelő bizonyító erővel rendelkeznek és az egyéb iratok az 1973. évi 11. számú tvr-rel kihirdetett Hágai Egyezményben foglaltaknak megfelelnek. Igazolást nyert az, hogy a becsatolt nyilatkozatot a munkáltató arra jogosult képviselője tette. Így a felperes bizonyította, hogy 2005. április 1-től november 25. napjáig nettó 33.652 CHF munkabérben és egyéb kifizetésben részesült volna. Indokoltnak találta a költségtérítés iránt előterjesztett igényét is, mert a letartóztatása miatt nem tudott munkát végezni. Levonta azonban a megjelölt összegből a munkáltató által előre kifizetett 13. havi munkabér időarányos részét, valamint munkabér előleget, összesen 3.956 CHF-t. Ennek eredményeként az ítélethozatal időpontjában a Magyar Nemzeti Bank adatközlése szerint a svájci frank középárfolyamának 153,9 HUF-fal számolva a vagyoni kárt 4.570.214.-Ft-ban munkálta ki.

A felperes részére megállapított 1.600.000.-Ft nem vagyoni kártalanítás tekintetében az ítéletét azzal indokolta, hogy a szabadságelvonással együtt járó fizikai és pszichikai megterhelésen felül további sérelmeket szenvedett el. Figyelemmel volt arra, hogy 8 hónapon keresztül állt a szabadságelvonás hatálya alatt, a magyar nyelvet nem beszélte és büntetlen előéletű. Nem találta azonban bizonyítottnak, hogy a felperes barátnője, **/személy neve 2/** terhességének megszakítására a fogva tartás miatt került sor.

Mivel az alperes túlnyomórészt pervesztes lett, kötelezte részperköltség megfizetésére, amely a felperes jogi képviseletével felmerült munkadíjból, a mellékelt tételes költségkimutatásból tevődik ki. A felperes megjelenésével kapcsolatos költség megtérítését mellőzte, mert őt a bíróság személyes megjelenés kötelezettségével nem idézte és **/személy neve 2/** tanú is idézés nélkül jelent meg a tárgyaláson, akit a bíróság egyéb ok miatt nem hallgatott meg.

A felperes az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében a marasztalás összegét 8.988.155.-Ft-ra és a keresetlevél benyújtásától járó késedelmi kamatára kérte felemelni. Fellebbezésében úgy érvelt, hogy az elsőfokú bíróság indokolatlanul vonta le az 5.179.127.-Ft összegű nettó jövedelemből a munkáltató által előre megfizetett 609.028.-Ft-nak megfelelő munkabér előleget, illetve a 13. havi juttatás időarányos részét. Ennek visszafizetésére köteles a munkáltató rendelkezése alapján, melynek részben eleget tett. Csatolta azt az igazolást, amely tartalmazza, hogy a 2.530.-CHF tartozásból 800 CHF összeget már megfizetett. Hivatkozása szerint nem tekinthető eltúlzottnak a 3.200.000.-Ft összegű nem vagyoni kárigénye. Az elsőfokú bíróság helyesen sorolta fel azokat az okokat, amelyek befolyásolják a nem vagyoni kártalanítás összegét, azonban ezeket nem megfelelően értékelte. Soha nem folyt ellene büncselekmény miatt hatósági eljárás, teljesen váratlanul az addigi életéből kiszakítva került olyan helyzetbe, amely tartósan és súlyosan megviselte.

Nem értette az egész eljárást és fokozott nehézséget jelentett számára, hogy hozzátartozóival kapcsolatot teremteni nem igen tudott, nehezen viselte a bezártságot. A

szerb nyelvű okiratból egyértelmű következtetést lehet levonni a barátnője által elszenvedett orvosi beavatkozásról.

Az alperes csatlakozó fellebbezésében elsődlegesen a marasztalás összegét 1.600.000.- Ft nem vagyoni kárpótlásra kérte leszállítani. Utalt arra, hogy a vagyoni kárpótlás megalapozatlanul került megállapításra. Hivatkozott arra az elsőfokú eljárás során már kifejtett véleményére, hogy a Hágai Egyezmény felülhitelesítés mellőzéséről szóló 1. Cikk d/ pontja a jelen ügyben nem alkalmazható. Sérelmezte, hogy nem adta indokát az elsőfokú bíróság annak, - a 2006. december 11. napján benyújtott okiratot miért minősítette eszerint. Eltérő jogi álláspont esetén másodlagosan a vagyoni kártalanítás összegét 701.660.-Ft-tal kérte leszállítani, amely a 2.040.- CHF költségátalány és 2.519.- CHF prémium értékének megfelelő összeg. Ellenkérelmében rámutatott az okirati bizonyítékok tartalmának ellentmondásaira; eszerint nem állapítható meg egyértelműen, hogy a felperes állandó jellegű munkát végzett-e, mikor szűnt meg a munkaviszonya és a 13. havi bérszámítás milyen jövedelmen alapul. A munkáltató felhívására a visszafizetést nem teljesítette, a töredékrész törlesztése a Pp. 235. §-a alapján nem fogadható el.

A felperes a csatlakozó fellebbezéssel érintett ítéleti rendelkezések helybenhagyását kérte.

A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés részben az alábbiak szerint **alapos**.

Az elsőfokú bíróság helyesen minősítette a felperes kérelmét kártalanítási igényként és helytálló jogszabályokra hivatkozással kötelezte az alperest kártalanítás megfizetésére. A felhívott törvényi rendelkezések alapján a felperes, aki előzetes letartóztatásban volt és vele szemben folytatott nyomozást az ügyészség megszüntette, megalapozottan lépett fel igényével, amelynek jogalapját az alperes nem vitatta. A kártalanítás feltétlen helytállási kötelezettség, ami azt jelenti, hogy a kárt okozó a kártérítési felelősségre irányadó szabályok szerint nem mentheti ki magát. Ugyanakkor a felperes kártalanítás jogcímén az alperestől csak a bizonyított és az előzetes letartóztatása miatt felmerült vagyoni és nem vagyoni kárát követelheti (Ptk. 355. § (1) bekezdés). Az alperesnek meg kell térítenie az olyan mértékű kárpótlást, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány kiküszöböléséhez szükséges (Ptk. 355. § (4) bekezdés).

A keresetveszteség megállapításakor az elsőfokú bíróság a bizonyítás anyagára alapítottnak fogadta el a **/cég neve 1/** által kiállított igazolásokat, mint magánokiratokat. Tény, hogy a 2006. december 11. napján keltezett és Apostille-val ellátott igazolásra - amelyben **/személy neve 1/** nyilatkozott, hogy a cég fejlécével és az aláírásával ellátott okirat cégszerűen aláírtnak minősül - nem alkalmazható az 1961. október 5. napján kelt Hágai Egyezmény rendelkezése, mert nem minősül a hivatkozott egyezmény 1. Cikkének d/ pontja szerinti hatósági aktushoz kötődő igazolásnak. Ezért az elsőfokú bíróság az okiratot helytelenül minősítette.

A felperes által csatolt irat magánokiratnak minősül és annak akkor van teljes bizonyító ereje, ha a kiállítás helye szerint illetékes magyar külképviseleti hatóság hitelesíti

(felülhitelesíti, Pp. 198. § b/ pont). A rendelkezésre álló adatok szerint a felperes 12. sorszám alatt benyújtott olyan 2006. július 10. napján kelt, a Magyar Köztársaság tiszteletbeli főkonzulátusa által összevontan hitelesített 6 db okiratot, amelyet **/személy neve 3/** svájci jogtanácsos mutatott be és a károsult munkaviszonyára és a jövedelmére vonatkozó adatokat tartalmaz. Az egyes iratok a külön-külön hitelesítés hiányában nem tekinthetők ugyan teljes bizonyító erejű magánokiratnak, azonban a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint mérlegelés alapján az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott arra, hogy okirati bizonyítékként történő értékelésük nem zárható ki a Pp. 199. §-a értelmében. E jogszabályi rendelkezés szerint a bíróság a tárgyalás összes adatainak mérlegelése alapján ítéli meg, hogy az okirati bizonyítás eredménye mennyiben vehető figyelembe azokban az esetekben, amelyekben a jelen fejezet rendelkezései valamely okirat bizonyító erejét nem határozzák meg, vagy az okirat a 195-198. §-ok rendelkezéseinek nem felel meg. Mivel nem volt vitás a perben, hogy az okiratot a cég vezetője írta alá, illetőleg az előzőekben írtakból következően nyilvánvalóan adminisztrációs hiba miatt maradt el valamennyi okirat külön hitelesítése, összevontan azonban ez megtörtént, az ítéletábra is elfogadta azt, hogy az okirat megfelelő bizonyító erővel bír.

Az igazolásokból egyértelműen megállapítható, hogy a felperes 2003. január 20. napjától 2004. március 31. napjáig időszakosan, 2004. április 1. napjától 2005. április 30. napjáig állandó munkatársként dolgozott a svájci cégnél. 2005. évre 4 hét szabadság illette meg és 2005. március 23. napjától a szabadságát töltötte. Munkaviszonyát visszamenőlegesen 2005. októberében szüntették meg, amelyből munkabér túlfizetés keletkezett. A fogva tartás kezdő időpontjától munkabér, költségátalány és egyéb juttatás címén 33.652.-CHF kifizetésben részesült volna, ami 5.179.127.-Ft-nak felel meg. Ebből az összegből tévesen vonta le az elsőfokú bíróság a 13. havi munkabér időarányosan kiadott részét és a túlfizetett munkabért 2.530.- és 1.426.-CHF-t. Ezt az összeget ugyanis a felperesnek vissza kell fizetnie a munkáltató javára, mert ebben az időben munkát nem végzett. Ezzel kapcsolatosan közöttük elszámolási eljárás van folyamatban, amelynek eredményeként a felperes vállalta is ennek visszafizetését, és 800 CHF-t már vissza is fizetett. Ez az elszámolási eljárás teljesen független a felperes perben érvényesített kártalanítási igényétől és ezért az a kártalanítás összegének megállapítása szempontjából nem vehető figyelembe. Azt kellett vizsgálni e tekintetben, hogy a jogtalan fogva tartás miatt a felperesnek milyen elmaradt keresetvesztése származott, ez pedig azzal az összeggel egyenlő - a költségátalány kivételével -, amelyet a felperes keresett volna az említett időszakban. Az alperesi hivatkozás ellenére nem tekinthető a Pp. 235. §-ába ütköző új tényelőadásnak a felperes erre vonatkozó nyilatkozata, hiszen az elszámolás során az elsőfokú eljárásban bizonyított visszafizetésre kötelező felhívásnak van jelentősége. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a munkavégzéssel együtt járó költségek fedezetére szolgáló költségátalányt figyelembe vette a kártalanítás összegének megállapításakor. Az alperes megalapozottan kifogásolta, hogy a munkavégzéssel együtt járó költségek nem téríthetők meg, mert azok munkavégzés hiányában nem merültek fel.

- 6 -

Ezért a csatlakozó fellebbezésben kért 2.040.-CHF-t, azaz 313.956.-Ft-ot az ítéletábra levonásba helyezett. A 13. havi fizetésre és prémiumra vonatkozó, 2004. november 29. napi keltű, felpereshez címzett levélből kitűnően 2005. évre a cég a prémium kifizetésére nem vállalt kötelezettséget. Az összesen 3.350.-CHF-ből a prémium összege 200.-CHF összegű. A munkáltató a 13. havi munkabér kifizetését már 2005. januárjában megkezdte, amit bizonyít az időarányos rész visszafizetésére vonatkozó felhívása, vagyis ezt az

összeget a felperes munkavégzés esetén megkapta volna. A kilátásba helyezett prémium elmaradásának okát az alperesnek kellett volna bizonyítania, azonban erre indítványt nem terjesztett elő, vagyis e részösszeget olyannak kell tekinteni, amely ugyancsak kifizetésre került volna a munkavállaló részére.

Mindezek alapján a vagyoni kártalanítás mértékét az ítélet tábla 5.179.127.-Ft - 313.956.-Ft = 4.865.171.-Ft-ra emelte fel.

A nem vagyoni kárpótlás összegének megállapításakor az elsőfokú bíróság körültekintően állapította meg a rendelkezésre álló tényeket és körülményeket, ezek súlyát azonban nem megfelelően értékelte. A kialakult ítélkezési gyakorlat szerint a szabadságelvonás önmagában is megalapozza a nem vagyoni kárpótlás iránti igényt, mert a személyi szabadság hosszabb időtartamú jelentős korlátozása, a börtönviszonyok fizikai és pszichikai vonatkozásban egyaránt megterhelőek és általában károsak. Az ennek folyamán elszenvedett sérülések a szabadulást követő életvitelben, elhelyezkedésben és a munkavégzésben is hátrányt jelentenek. A nem vagyoni kárpótlásnak éppen az rendeltetése, hogy enyhítse e hátrányokat és segítse a belőlük eredő nehézségek leküzdését (BH.1998. 82.).

A felperes a szabadságelvonással rendszerint együtt járó hátránynál súlyosabb sérelmeket bizonyított. Idegen állampolgárként a magyar nyelvet nem beszélve, családjától távol fiatal felnőttként jelentős súlyú bűncselekménnyel vádolva került előzetes letartóztatásba és közel 8 hónapot töltött fogva tartva. A szabadulása után is viselni kell az elszenvedett pszichés megrázkódtatást. E többlet tényállási elemek indokolták a nem vagyoni kárpótlás 2.400.000.-Ft-ra történő felemelését. A barátnőjével történtek és az előzetes letartóztatás ténye közötti okozati összefüggést az ítélet tábla sem találta megállapíthatónak.

Az alperest terhelő marasztalás összege tehát 4.865.171.-Ft + 2.400.000.-Ft = 7.265.171.-Ft vagyoni és nem vagyoni kárpótlás.

Alaptalan a felperesnek a keresetlevél benyújtásától számított késedelmi kamat iránti igénye, ugyanis az ítélethozatal időpontjában aktuális pénz- és árfolyamviszonyokra figyelemmel került megállapításra a marasztalás összege.

A felperes által fizetendő elsőfokú eljárási illetéket az ítélet tábla a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felperes pervesztességének arányában leszállította, ami nem érintette az elsőfokú bíróság által megállapított ügyvédi munkadíjat és költségek tételes elszámolását, mert az arányban álló a pernyertességgel.

Pf.II.20.229/2007/6. szám

Az előzőekben kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

A fellebbezési eljárási költség megfizetéséről történt rendelkezés a Pp. 81. § (1) bekezdésén alapul, figyelemmel arra, hogy a felperes fellebbezése nagyobb részben volt eredményes, míg az alperes csatlakozó fellebbezése nagyobb részében eredménytelennek bizonyult (Pp. 81. § (1) bekezdés).

A felperest az 1990. évi XCIII. törvény 53. § (2) bekezdése, illetve 62. § (1) bekezdés e/ pontja, továbbá 64. §-a és a 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte fellebbezési eljárási illeték megfizetésére. Az illetéktörvény 5. § (1) bekezdés a/ pontja alapján az alperes személyes illetékmentessége folytán az ezt meghaladó fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

S z e g e d, 2007. október 17.

Dr. Sággy László sk.
a tanács elnöke

Dr. Rakita Zsuzsanna sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró